

Posudek vedoucí diplomové práce:

Martina Kalinová

Individualizace metod ve výuce cizího jazyka (na příkladu angličtiny)

Září 2009

Diplomovou prací autorka prokázala velmi dobrou orientaci v otázkách vzdělávání nadaných, resp. mimořádně nadaných žáků, kterou pojímá jako součást vnitřní diferenciací výuky a individualizace vzdělávání žáků s různými vzdělávacími potřebami. Přehledně referuje o tématech, která jsou s nimi spojena, uvažuje nad poznatky a snaží se i o vlastní otázky v rámci úhlu pohledu, který si zvolila – péče o jazykové vzdělávání mimořádně nadaných. Hlavní problém, který je v práci sledován, je „částečná vnitřní individualizace v rámci heterogenních tříd na ZŠ ve výuce cizího jazyka, resp. angličtiny“ (s. 19). Teoretickou částí si vytvořila solidní odrazový můstek pro praktickou část. Zejména ve zjištění, že mimořádně nadaní potřebují i ve výuce cizího jazyka kvalitativně jiné, zejména kreativní, metody, než je běžná praxe v „normálních“ třídách. Druhou základnou jsou didaktické aplikace metod výuky do cizojazyčného vyučování.

Praktická část je tvořena dvěma úkoly, z nichž první ověřuje obezřetnost učitelů s problematikou výuky mimořádně nadaných. Autorka účelově využívá šetření E. Machů z roku 2003, aby prokázala, že toto téma už není mezi učiteli na okraji zájmu. V této souvislosti by bylo dobré upřesnit vzorek respondentů a jejich škol, nejen oslovených. Cíl pro tento úkol autorka splnila, výsledky dobře interpretuje na s. 77. Druhý výzkumný úkol je cenný svou metodickou kvalitou, tj. vytvořením souboru typových úloh pro jazykové vzdělávání, která by měly svou povahou rozvíjet také vyšší úroveň myšlení a tím vyhovovat potřebám mimořádně nadaných žáků. Šetření je velmi dobře založeno, popsáno a dokumentováno. Nabízí diagnostiku typových úloh pro různé třídy, pro různé typy žáků i pokročilost v jazykovém vzdělávání, která sleduje ochotu a připravenost dětí se tímto způsobem učit. Odkrývá v akčním výzkumu také některé překvapivé otázky, jejichž objevení je pro učitele přínosné. Obecněji považuji za nejcennější právě popis procesu vytváření a diagnostikování oněch šesti typů úloh. Podstatné je také příložením metodických doporučení na základě praktických zkušeností pro výukové účely, které by však bylo třeba ještě dopracovat. Autorka však správně vidí jeden z výtěžků své práce v tom, že otevřela péči o jazykové vzdělávání mimořádně nadaných právě touto vzorovou sadou úloh, kterou je možno dále rozvíjet a obohacovat. V celé práci prokázala, že s poznatky a zkušenostmi dokáže pracovat, nezůstává jen na jejich konstatování a třídění.

Náměty k diskusi:

- 1. Hlavním tématem 1. kapitoly jsou vztahy mezi individualizací a diferenciací. Pokuste se o stručné vyjádření podstatných souvislostí (velmi dobře je zpracována část 1.1.4).**
- 2. Proč se nejmarkantnější rozdíly projeví nejvíce u úlohy č. 1 (s. 101)? Čím vysvětlit oblibu typu úlohy č. 6 zaměřené na zapamatování?**
- 3. Jak byste viděla další práci na rozvíjení sady úloh, může je např. vytvářet běžně učitel cizího jazyka?**